

Kerstverhaal Suzan Depoorteren 2005

Laat je raken. Open je ogen, open je hart en laat je raken. De wereld draait al eeuwen om haar as elke dag. Ze beschrijft een ellipsvormige baan om de zon en doet daar ongeveer 365 dagen over. Al eeuwen, miljoenen jaren is dit zo. Overal ter wereld worden de dagen anders ervaren. Bij ons in het rijke westen weten we dat het jaar bijna om is, wanneer het koud begint te worden. We dragen dikke, warme mantels die ons moeten beschermen tegen gure windhozen en plotse winterse buien. Soms sneeuwt het zelfs. Dan rilt de arme oude man, de eigenaar van de bevroren mercedes vloekt, de romanticus slaakt een zuchtje en het kind bouwt een sneeuwman. Het einde van het jaar laat niemand van ons onberoerd.

Vroeger werd met het einde van het jaar het kerstfeest gevierd. Het was een fantastisch symbool van hoop in de donkerste nacht van het jaar. Mensen zetten een spar in hun huizen en hun kinderen tuigden die op met engelenhaar en kleine sterretjes en lampjes tot hij een echte kerstboom werd. Naast de boom werd een stalletje geplaatst met een arme vrouw en een arme man en een leeg bakje stro tussen hen. Op 25 december zouden ze dan in dat bakje een figuurtje van een pasgeboren baby'tje leggen. Het kleine hulpeloze kind, geboren in een stal uit een arme timmerman en zijn meisje, nog niet eens zijn vrouw, zou het symbool zijn voor hoop en nieuw leven in een ontwrichte wereld. Families zouden op die dag samenkomen, samen een feestmaal bereiden van hun opgespaarde centen en tot middernacht verhalen vertellen. Bij klokslag twaalf zouden ze naar de kerk gaan om daar met de hele stad de nieuwe geboorte te vieren. Wanneer het schaaltje rond kwam zouden ze, anders dan op andere dagen, net iets meer geven omdat ze wisten dat het zou gebruikt worden om de armen te helpen. Zij die zelf arm waren gaven het meest, omdat ze zelf niet beseften dat zij arm waren. Zij hadden immers alles! Hout voor in de kachel, een kipje op tafel en kaarsjes rond de kerstboom. Een man, een vrouw, een stel kinderen die liederen zongen.

Ik hou wel van het einde van het jaar zoals het vroeger was. Ik ben nu eenmaal geneigd het verleden op te hemelen. Soms dan toch. Tijden zijn veranderd. Gewoontes ook. Zo vieren wij in het westen kerstfeest niet meer. Het wordt nog altijd kerstfeest genoemd, maar het is zijn naam amper waardig.

Vandaag begint "kerstfeest" al in november, wanneer de etalages van de winkels leeggehaald worden, wanneer pompoenen en vampiers naar de zolder verbannen worden. De winkelier weet niet zo goed wat hij met zijn lege uitstalraam moet aanvangen. Ach wat, laten we gewoon al beginnen met kerstmis. Hoe vroeger mensen het beseffen, hoe vroeger ze naar hun portemonnee zullen tasten. En zo begint "kerstfeest" nu al tijdens het druilerige herfstweer. Mensen beginnen massaal inkopen te doen. Want hé, wij willen de meeste lichtjes, de grootste boom, wij willen de hoogste stapel cadeaus en overal nepsneeuw!

Dan zullen de verkopers van kerststalletjes ook wel gouden zaken doen, zou je zo denken. De grootste kerststallen en de allermooiste handgemaakte figuren om erin te plaatsten. Vergeet het maar. Wij westerlingen zien niets meer in dat aloude,

universele verhaal van het arme kind, het lichtje van de wereld. De armen, daar denken wij niet aan tijdens “kerstfeest”. Nee, wij maken nu deel uit van de grote, kapitalistische wereld en we volgen graag het voorbeeld van Het Grote Amerika. Aan de andere kant van de Atlantische Oceaan komt Sinterklaas pas 25 december. In Afrika komt hij nooit. Maar daar zullen we het nu even niet over hebben. Hij vertrekt bij ons de zevende en begint dan aan zijn reis naar De Nieuwe Wereld. Daar spreken ze zijn naam uit als Santa Claus en hij brengt ook pakjes.

Hier bij ons hebben we er dus niets beters op gevonden dan die Santa Claus ook te vieren en hem “kerstman” te noemen. De dag van vandaag is het thema van “kerstfeest” dus Sinterklaas, of aangepast aan Amerika, “kerstman” geworden. Ik vind dit uiterst absurd, maar het gros van ons staat daar nauwelijks bij stil. Maar wat zouden we ook! We kopen en masse poppen van die man met z’n witte baard en rode Coca-Cola-pyjama en hangen die aan een touw aan onze gevels. Het is een troosteloos zicht wanneer je door de straten rijdt en mannetjes ziet hangen van wie het lijkt of ze zich in groep hebben opgehangen. Maar daar storen we ons niet aan! Alles is feest! Alles is pret! Wij hebben opnieuw een gelegenheid gevonden om te smijten met geld, om schandalig dure, uiterst nutteloze cadeaus te kopen om toch maar te tonen aan de burens dat we het beter kunnen dan hen! Wij zijn allen samen gelukkig. Onze kleine fijne cocon.

De armen? Wie zijn dat? Die mensen in hoe-heet-het-ook-al-weer? Ah die ondervoede mensen in Darfour? Of de slachtoffers van die aardbeving die een barre winter tegemoet gaan? Of die van de tsunami? Ooh maar aan die laatste hoeven we niet te denken, aan hen hebben we vorig jaar al veel geld gegeven. Maar kom, we zullen dit jaar ook eens ons goed hart tonen. Na onze ontaarde koopuitpattingen zal er nog wel ergens twintig euro in onze geldbuidel overgebleven zijn. Dat voelt best wel goed, geven aan de armen. Meer heeft ons geweten niet nodig om gesust te worden. Maar nu mogen ze weer zwijgen met hun goede doelen. We hebben ons werk gedaan. Dus alsjeblieft, laat ons met rust wanneer we op “kerstfeest” onze vijfgangenmenu’s naar binnen spelen. Wanneer we excessieve hoeveelheden alcohol achteroverkiepen terwijl we grappen vertellen die eigenlijk niet grappig zijn.

Laat je raken. Laat je écht raken. Het kerstfeest van weleer is alomtegenwoordig. Vandaag moeten we enkel wat beter om ons heen kijken wanneer we het willen zien. Sluit je hart niet af voor wat gebeurt in de wereld. Verlies jezelf niet in het schijngebeuren. In deze donkere tijd van het jaar zijn nog altijd lichtjes te zien. En dan doel ik voor één keer niet op die in de straten en aan de ramen. Op de donkerste nacht van het jaar zal opnieuw een lichtje geboren worden, een teken van hoop. In elk van ons die zijn hart openstelt, zal dat nieuw leven geboren worden. Geniet van het ware kerstfeest. Eet, drink, lach, dans, praat, voel je niet schuldig maar geniet met volle teugen. Beleef het ware kerstfeest. Spreek met je familieleden en los vetes op. Glimlach naar de onbekende op straat en help hem wanneer het hem niet lukt zijn zware doos te dragen. Smijt op kerstdag geen halve kalkoen of kip in de vuilbak,

maar maak er kalkoensoep of kippensoep van. Nodig je eenzame oude buurman uit om met je mee te vieren. Volg je hart en vier het ware kerstfeest...